

Grannskoðaragyki

— *ella hví skal Havnar kommuna spara, sjálvst um hon hefur yvirskot.*

Tað ljóðar heilt burturvið, at ein kommuna sum Havnar kommuna skal hava fyrri neyðini at seta spartiltøk i verk. Hugsíð bara um roknskapin fyrri 1989 — eitt nettoyvirskot uppá umleið 35 mió. kr. Um yvirskotið er so stórt er einans eitt at gera, tað er: Útreiðslurnar mugu verða óktar so at tær koma ájavnt við inntøkurnar.

Veruleikin er tibetur ein annar enn tann, sum roknskapurin visir.

Tað er ógvuliga djárvt at seta seg at endurskoða ein grannskoðaðan roknskap. Statsgóðkendur grannskoðari hefur næstan verið tað sama sum ein annar »myndugleiki«, og eg seti meg ikki úttan viðari upp imóti myndugleikunum. Grannskoðarar eru kendir fyrri sakliga og fyrri eina »hóskandi« rokning at bjarga mongum manni frá eini enn hægri skattarokning. Umframt fyrri figgjartiliga ráðgeving, sum hefur bjargað vinnulivinum og tjóðini tey seinastu 10–15 árin.

Grundin til at havi lóytt mæst at endurskoða tann grannskoðaða roknskapin hjá Tórshavnar kommunu er ein grein i Dagblaðnum, har Poul Michelsen, býráðsformaður, greiðir frá tí stóra »yvirskotinum«, sum kommunan hevði i 1989. Fyrst helt eg tað vera vanligt blaðmannareyp, men i roknskapinum stendur veruliga, at kommunan hevði eitt avlop uppá 52 mió. kr. áðrenn avskrivningar og 35 mió. kr. aftan á avskrivningar.

Tað er ikki einans Tórshavnar kommuna, sum hefur havt »yvirskot«. Hyggur tú i Ársfrágreiðingina, sæst at flestu kommunur tey seinnu árin hava havt yvirskot. Stm heild kann sigast, at meðan alt vinnulivið hefur ligið i andaeypi, so hava kommunurnar havt

eitt fitt avlop á hvørjum ári. Tað einasta, sum tykist eitt sindur lógið, er at kommunurnar hava havt og hava so stóran lántørv. Hesi risastóru yvirskotini skuldu verið savnað saman á feittum bankabókum.

Hetta er bara ikki veruleiki — tær kommunur, sum hava havt »yvirskot« tey seinastu 10 ella 20 árin, eru i stórum minniluta. Allarflestu kommunur hava tikið stór lán til at figgja munin millum inntøkur og útreiðslur.

Yvirskotini koma fram av tí einfaldu grund, at kommunurnar einans taka umleið helvtina av útreiðslunum við i roknskapin og á figgjarætlanina. Kommunan hefur útreiðslur til havnir, vegir, kirkjugarðar osfr., men i roknskapinum verða hesar útreiðslur avskrivaðar við millum 5 og 10%, so tað kann sjálvsagt ikki undra nakran at yvirskotið er ógilt, tá einans 1 mió. av eini útreiðslu uppá 10 mió. kemur á roknskapin.

Tað sær út til at landskassin er gingin burtur frá avskrivningar- og grunnaóskilinum — kommunurnar áttu at gjørt tað sama. Kommunurnar gera ikki ilógur i havnir, vegir, kirkjugarðar osfr. við tí fyrri eyga at selja tær ella at sleppa undan skatti. Ti er tað skilaleyst at tala um avskrivningar.

Nú eru pengar ikki veruleiki á annan hátt enn tá ið tær vantar teir. Seinastu árin hava vit havt nóg mikið av pengum, hóast læntir vóru teir eins góðir og vunnir, og vit hava gyklað so nógv fyrri okkum sjálvum, at vit til seinast trúðu okkara egna gykli.

I dag vantar okkum pengar og tí eiga vit at halda uppat at gykla við pengum og roknskapum.

Kommunur eru ikki fyrítøkur, sum skulu hava

